

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

Εργαστήρι
Ανοσοαιματολογίας 2013

ΑΙΜΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΜΑΚ ΜΕ ΜΙΚΤΗ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΑΒΟ

Παναγιώτα Κουτσογιάννη
Αιματολόγος
ΝΥ Αιμοδοσίας
Γ.Ν.Α. «Ο Ευαγγελισμός»

ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ (ΜΑΚ)

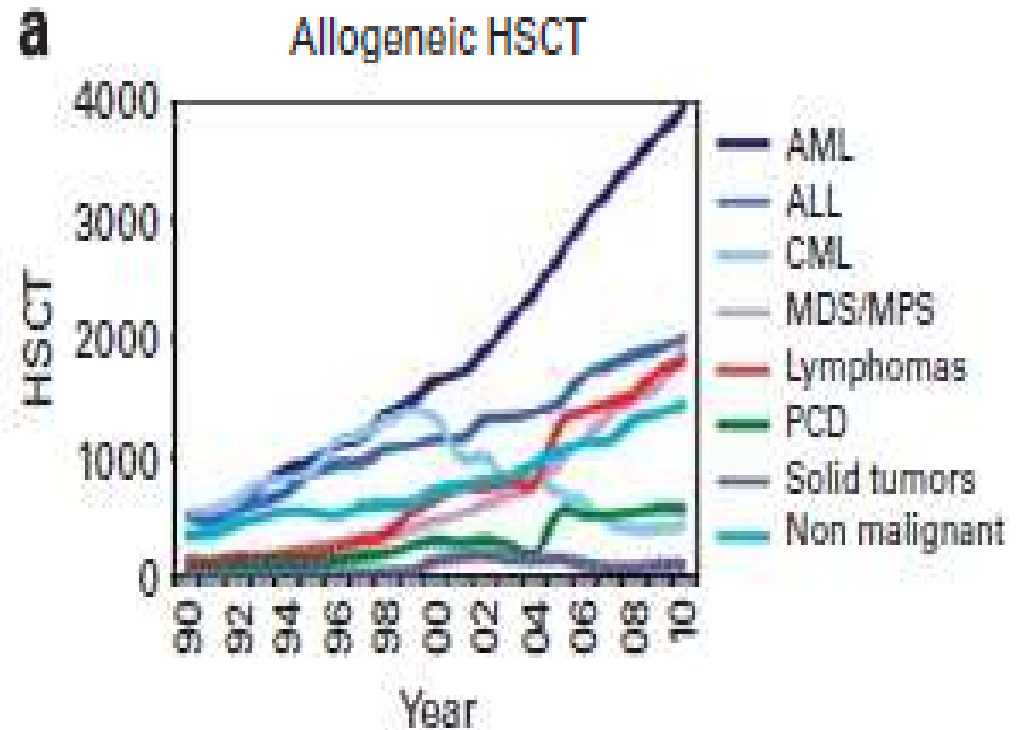
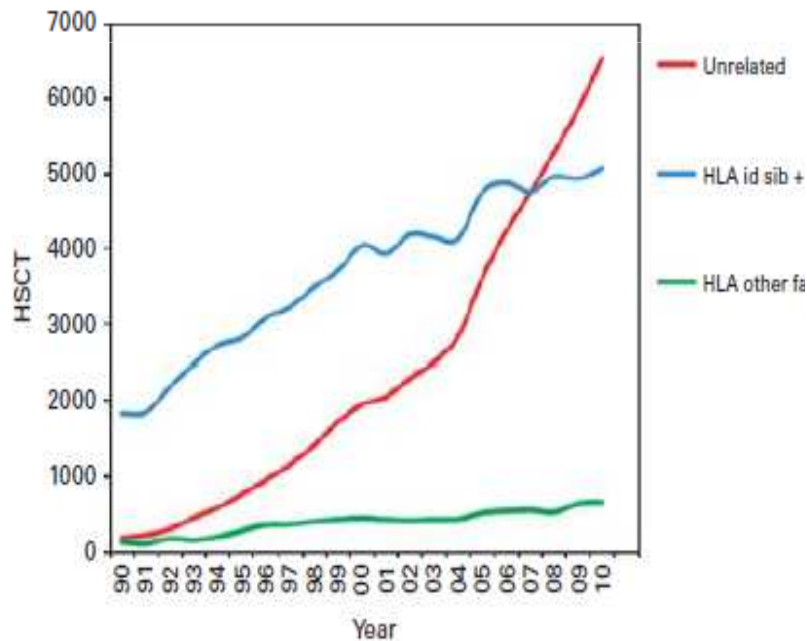
Αποδεκτή θεραπεία για ασθενείς με:

- συγγενείς ή επίκτητες διαταραχές του αιμοποιητικού συστήματος
- κακοήθειες
- αυτοάνοσες διαταραχές

SPECIAL REPORT

The EBMT activity survey: 1990–2010

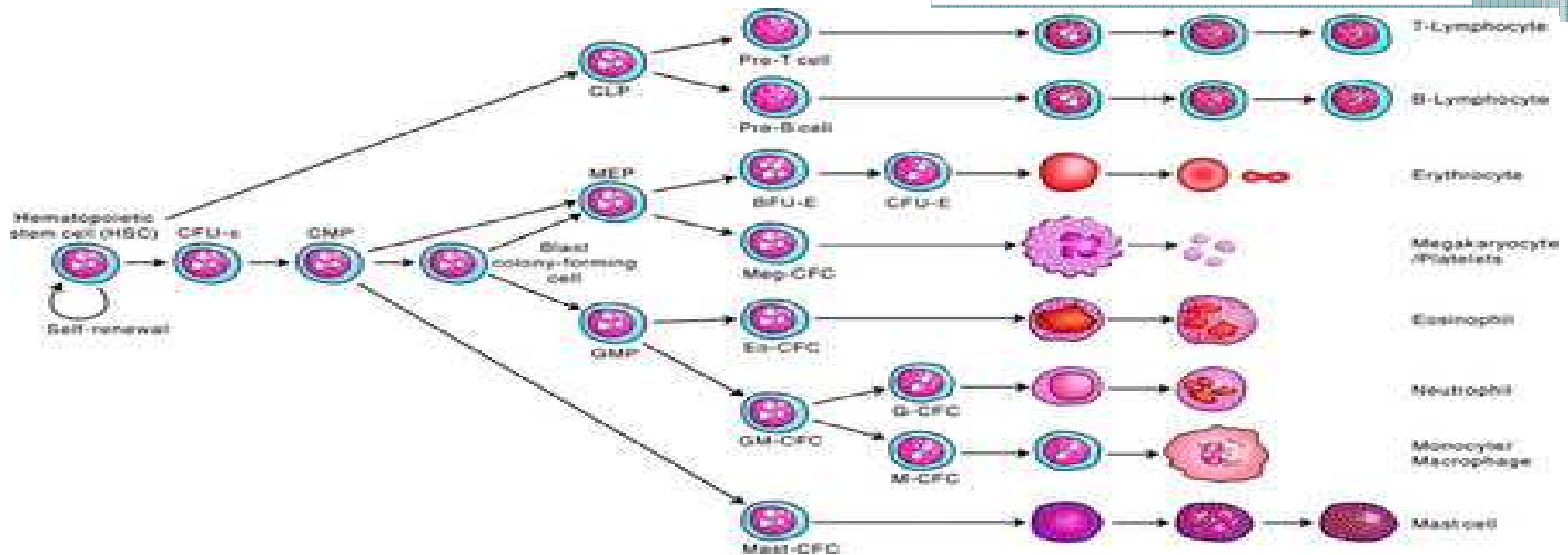
- 33.362 μεταμοσχεύσεις για το έτος 2010
- 41% ήταν αλλογενείς, 59% αυτόλογες

ΑΙΜΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΚ

Ιδιαίτερες ανάγκες των μεταμοσχευμένων ασθενών λόγω :

- της αλλοανοσοποίησης από αντιγόνα του μείζονος συστήματος ιστοσυμβατότητας HLA
- των ανοσοαιμολυτικών αντιδράσεων που οφείλονται στην ABO ασυμβατότητα μεταξύ δότη και λήπτη
- της επίδρασης της ανοσοκαταστολής που σχετίζεται με την διαδικασία της μεταμόσχευσης

➤ Τα HLA αντιγόνα εκφράζονται στα άωρα πολυδύναμα αιμοποιητικά κύτταρα και η συμβατότητα ως προς το σύστημα HLA έχει κριτικό ρόλο στην εγκατάσταση του μοσχεύματος και στην έκβαση της μεταμόσχευσης.

➤ Τα πολυδύναμα και πρώιμα δεσμευμένα προγονικά αιμοποιητικά κύτταρα δεν εκφράζουν ABO αντιγόνα και το σύστημα ABO δεν είναι κριτικής σημασίας για την επιλογή του δότη.

ΜΑΚ ΚΑΙ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ

- Η ΑΒΟ ασυμβατότητα αφορά το 30 % των αλλογενών μεταμοσχεύσεων από συγγενείς και τουλάχιστον το 50 % των μεταμοσχεύσεων από μη- συγγενείς δότες.

ΜΑΚ ΚΑΙ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ

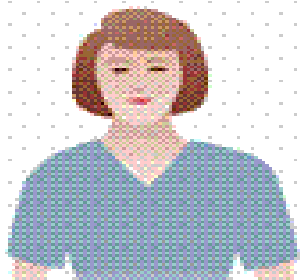
- ΜΕΙΖΩΝ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ (20-25%)
το πλάσμα του ασθενούς περιέχει αντισώματα έναντι αντιγόνων των ερυθρών του δότη
(π.χ. Α δότης σε Ο λήπτη)
- ΕΛΑΣΣΩΝ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ (20-25%)
το πλάσμα του δότη περιέχει αντισώματα έναντι των αντιγόνων των ερυθρών του ασθενούς
(π.χ. Ο δότης σε Α λήπτη)
- ΜΙΚΤΗ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ (5%)
αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω
  - Α δότης σε Β λήπτη
  - Β δότης σε Α λήπτη

ΕΚΒΑΣΗ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗΣ ΣΕ ΜΙΚΤΗ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΑΒΟ

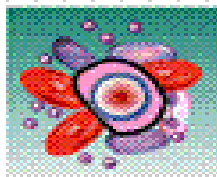
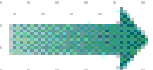
ΜΕΛΕΤΗ	ΕΤΟΣ	ΑΣΘΕΝΕΙΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Seebach et al	2005	3103 μικτή 114	υψηλότερος κίνδυνος ανάπτυξης οξέος GVHD βαθμού III ή IV
Stussi et al	2002	567 μικτή 17	μειωμένη επιβίωση
Mielcarek et al	2000	1976 μείζονα+ μικτή 383	Όχι διαφορά στη συνολική επιβίωση ή ανάπτυξη GVHD
Kimura et al	2008	5549 μικτή 143	μειωμένη συνολική επιβίωση, αυξημένη θνητότητα, αυξημένη συχνότητα οξέος GVHD βαθμού III ή IV σε μείζονα και ελάσσονα αλλά <u>όχι</u> σε μικτή (όχι ασφαλή συμπεράσματα λόγω μικρού αριθμού)

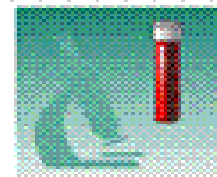
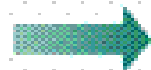
ΑΛΛΟΓΕΝΗΣ ΜΑΚ

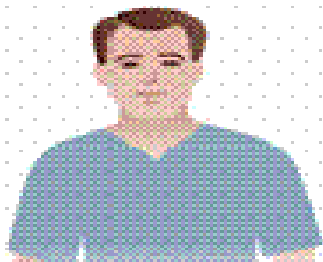
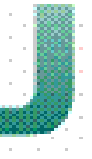
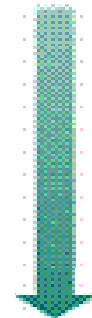
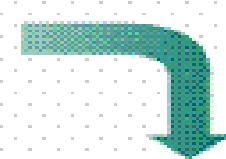
ΔΟΤΗΣ

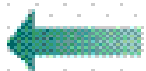
Συλλογή

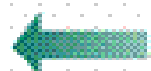
Επεξεργασία

ΑΣΘΕΝΗΣ

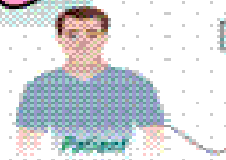

Έγχυση

Φύλαξη

Χημειοθεραπεία

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗΣ

- Απόφαση για μεταμόσχευση
- Ενημέρωση του τμήματος Αιμοδοσίας
- Προσδιορισμός ABO/Rhesus και τίτλου ABO αντισωμάτων σε δότη-λήπτη
- Έλεγχος ύπαρξης αντισωμάτων εκτός ABO
- Ανάγκη για ειδικά παράγωγα αίματος
  - ❖ λευκαφαιρεμένα
  - ❖ ακτινοβολημένα
  - ❖ πιθανόν CMV αρνητικά

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ

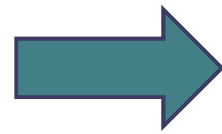
- Με την απόκτηση του μοσχεύματος θα πρέπει να επαναληφθεί ο έλεγχος ABO /Rh δότη και λήπτη και ο έλεγχος για ύπαρξη αντισωμάτων.
- Στις περιπτώσεις ABO ασυμβατότητας θα ακολουθήσει η επεξεργασία του μοσχεύματος ανάλογα με την πολιτική του μεταμοσχευτικού κέντρου.

ΜΙΚΤΗ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ

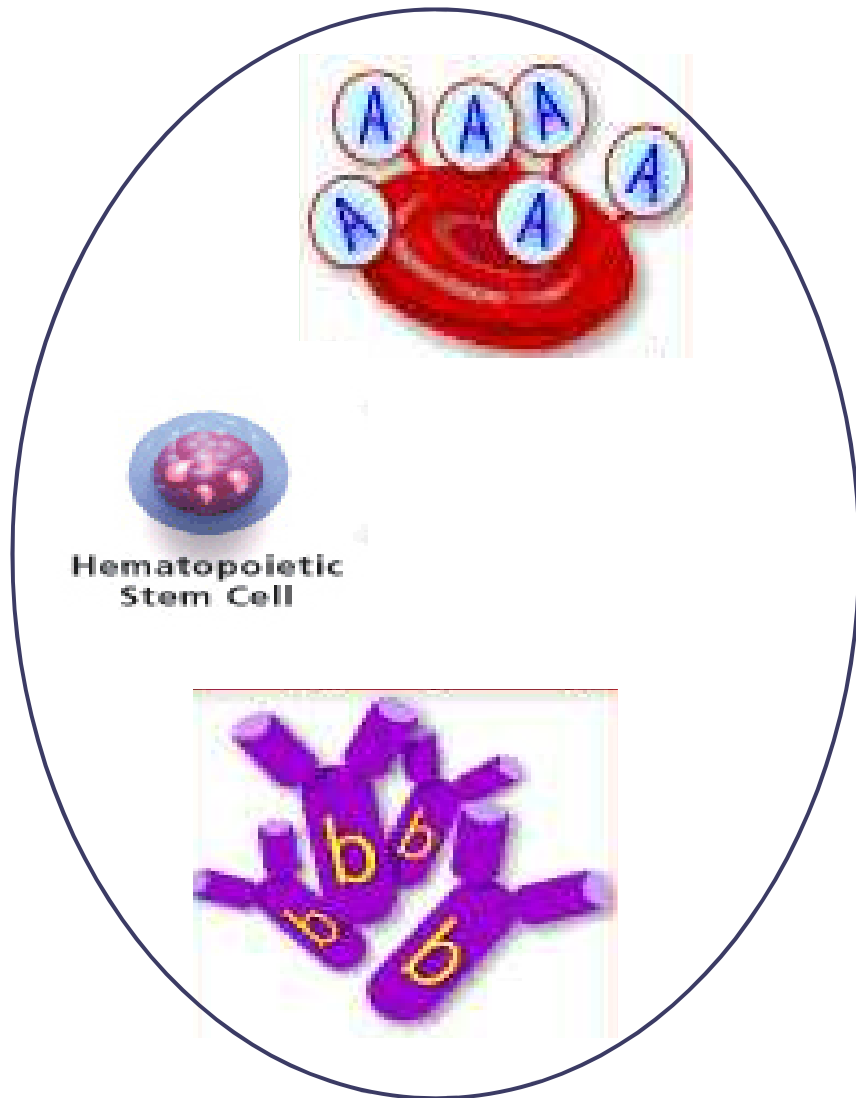
A δότης → B λήπτης

B δότης → A λήπτης

Α δότης

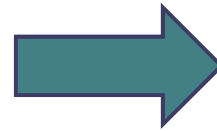

Β λήπτης

ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

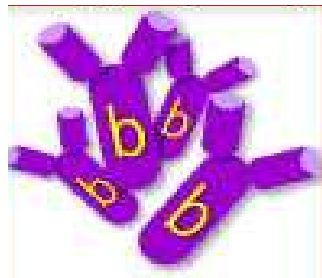
Α δότης

Β λήπτης

Hematopoietic Stem Cell

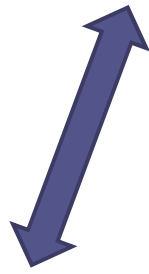
- Αιμόλυση κατά την έγχυση του μοσχεύματος που εξαρτάται από την περιεκτικότητα σε ερυθρά.
  - Απομάκρυνση των ερυθρών του μοσχεύματος, συνήθως εάν >20ml (κυτταρικοί διαχωριστές, ουσίες που προάγουν την καθίζηση)
  - Εναλλακτικά μείωση των ABO αντισωμάτων του λήπτη, συνήθως εάν >1 :16 (πλασμαφαίρεση, ανοσοπροσρόφηση με στήλη, μετάγγιση πλάσματος ομάδος δότη εκκριτικού τύπου, in vivo ανοσοπροσρόφηση)

ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

A δότης

B λήπτης

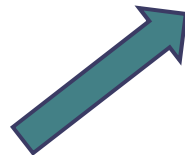
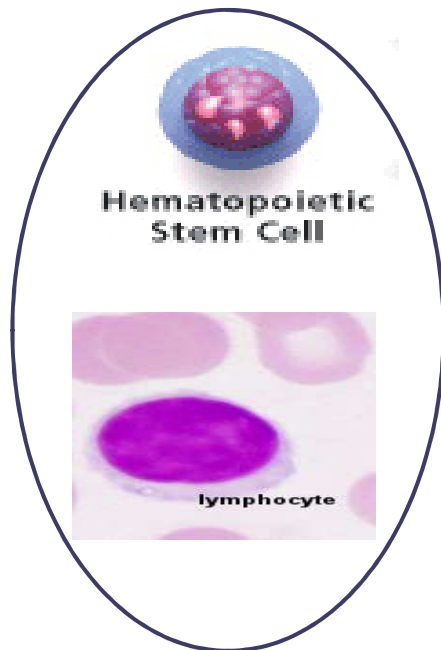
- Αιμόλυση των ερυθρών του λήπτη κατά την έγχυση του μοσχεύματος.
  - Μείωση των ABO αντισωμάτων του δότη, συνήθως εάν $> 1:128$ (φυγοκέντρωση, αυτόματη διαδικασία επεξεργασίας του μοσχεύματος)

ΑΠΩΤΕΡΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

Α δότης

Β λήπτης

PASSENGER LYMPHOCYTE SYNDROME

(5^η-15^η ημέρα)

Αιμόλυση των ερυθρών του λήπτη λόγω πολλαπλασιασμού και παραγωγής αντισωμάτων από “περαστικά λεμφοκύτταρα” του δότη.

Η αιμόλυση συνήθως διαρκεί 5- 10 ημέρες και εξασθενεί.

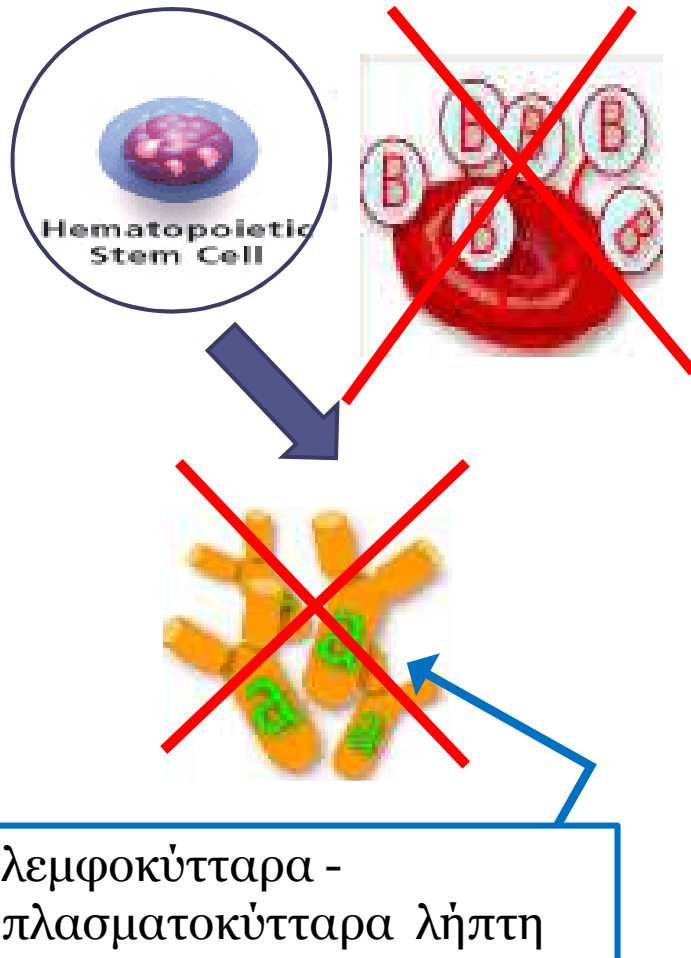

ΑΠΩΤΕΡΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

Α δότης

Β λήπτης

▪ Η εγκατάσταση της ερυθράς σειράς σχετίζεται με την εξαφάνιση των ABO αντισωμάτων του λήπτη.

Ο λήπτης συνήθως παράγει ABO αντισώματα για 6-8 εβδομάδες μετά την ΜΑΚ , αλλά δυνατόν να παράγονται και 3-4 μήνες μετά.

➤ Καθυστέρηση της εγκατάστασης της ερυθράς σειράς

➤ Αμιγής απλασία της ερυθράς σειράς (εγκατάσταση κοκκιώδους, μεγακαρυοκυτταρικής αλλά όχι και ερυθράς)

ΜΑΚ ΜΕ ΜΙΚΤΗ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ

- Για την πρόληψη των επιπλοκών υπάρχει ανάγκη απομάκρυνσης των ερυθρών και του πλάσματος του μοσχεύματος.
- Σε **μυελικά μοσχεύματα** χρησιμοποιούνται κυτταρικοί διαχωριστές οι οποίοι απομακρύνουν ερυθρά και πλάσμα ταυτόχρονα.
- Τα **μοσχεύματα περιφερικών στελεχιαίων κυττάρων** περιέχουν μικρό ποσό ερυθρών (< 20 ml) και συνήθως απομακρύνεται το πλάσμα με φυγοκέντρηση .

ΜΑΚ ΜΕ ΜΙΚΤΗ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ

- Παρακολούθηση του ασθενούς για ενδείξεις άμεσης και αώτερης αιμόλυσης (Hb, χολερυθρίνη, DAT, LDH)
- Επίσης παρακολούθηση του ασθενούς για πιθανή αμιγή απλασία της ερυθράς σειράς (μυελόγραμμα).

ΜΙΚΤΗ ΑΒΟ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ

A δότης → B λήπτης

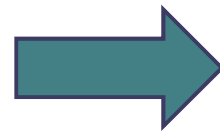
ΗΜΕΡΑ	ANTI-A	ANTI-B	A ερυθρά	B ερυθρά
Ημ. 0	0	+4	+4	0
Ημ. 14	0	MF	+3	+2
Ημ. 20	MF	MF	+2	+3
Ημ. 30	MF	0	+1	+4
Ημ. 280	+4	0	0	0 /+ *

* Τίτλος χαμηλός λόγω της παρουσίας B αντιγόνου σε κύτταρα εκτός αιμοποιητικού

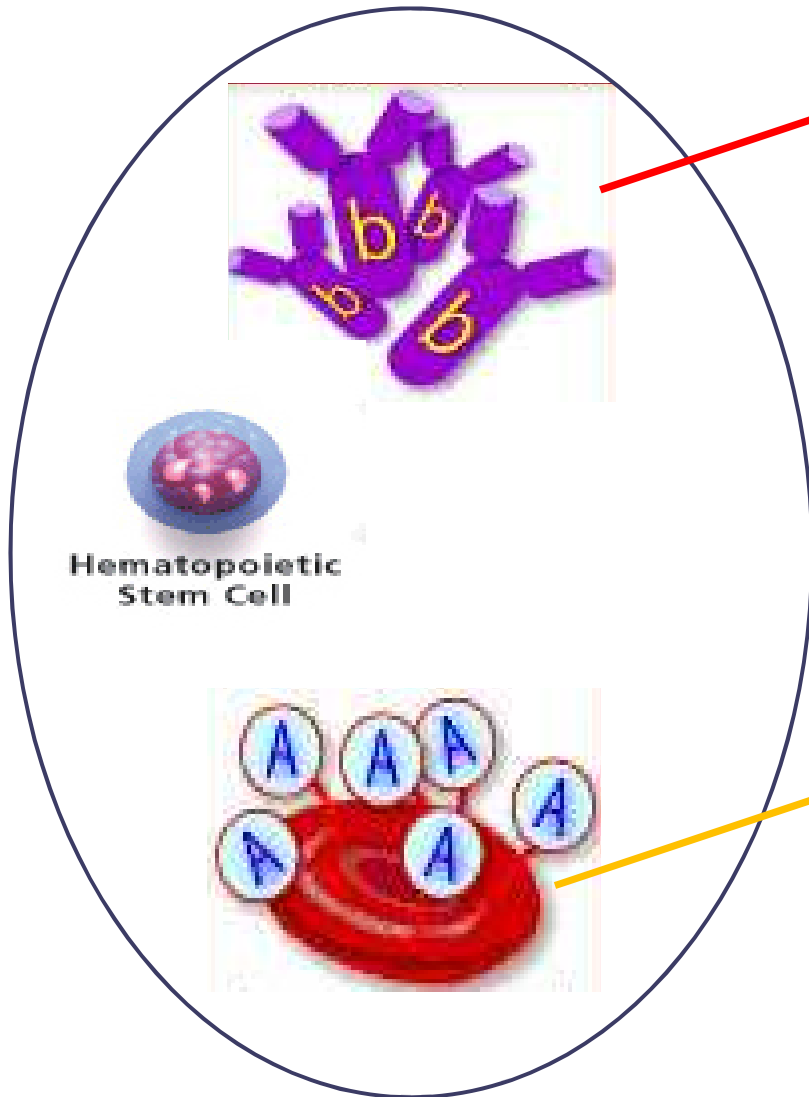
ΑΙΜΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΜΑΚ ΜΕ ΜΙΚΤΗ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΑΒΟ

- Τα ερυθρά και τα ΑΒΟ αντισώματα του ασθενούς είναι δυνατόν να παραμείνουν στην κυκλοφορία για εβδομάδες ή και μήνες.
- Το μόσχευμα μπορεί να περιέχει ποσότητα ερυθρών και ΑΒΟ αντισωμάτων του δότη.
- Τα ερυθρά που θα μεταγγισθούν θα πρέπει να είναι συμβατά με το πλάσμα δότη και λήπτη.
- Τα ΑΜΠ και FFP που θα μεταγγισθούν δεν θα πρέπει να περιέχουν ΑΒΟ αντισώματα έναντι των ερυθρών του δότη ή του λήπτη.

Α δότης

Β λήπτης

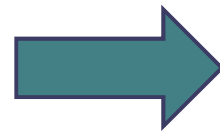
RBC O
No agglutinogens

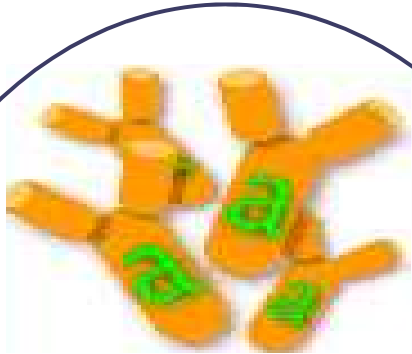
FFP/PLT AB
OXI
ANTISΩΜΑΤΑ

Β δότης

Α λήπτης

RBC O

No agglutinogens

Hematopoietic Stem Cell

FFP/PLT AB

OXI
ANTΙΣΩΜΑΤΑ

ΑΙΜΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΜΑΚ ΜΕ ΜΙΚΤΗ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΑΒΟ

- Σε όλες τις περιπτώσεις ΜΑΚ με μικτή ΑΒΟ ασυμβατότητα μόνο η μετάγγιση συμπυκνωμένων ερυθρών ομάδος Ο εξασφαλίζει την συμβατότητα τόσο με τον λήπτη όσο και τον δότη .
- Όσον αφορά τις μεταγγίσεις πλάσματος και αιμοπεταλίων μόνο η μετάγγιση παραγώγων ομάδος ΑΒ εξασφαλίζει την συμβατότητα με τον λήπτη και τον δότη.

ΑΙΜΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΜΑΚ ΜΕ ΜΙΚΤΗ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΑΒΟ

ΟΜΑΔΑ ΛΗΠΤΗ	ΟΜΑΔΑ Ο	ΟΜΑΔΑ ΑΒ	ΟΜΑΔΑ ΔΟΤΗ
----------------	------------	-------------	---------------

ΕΡΥΘΡΑ					
ΠΛΑΣΜΑ ΑΜΠ					
		↑ 1	↑ 2	↑ 3	

1.ΜΑΚ

2.Δεν ανιχνεύονται ΑΒΟ αντισώματα έναντι ερυθρών δότη

3.Δεν ανιχνεύονται ερυθρά ομάδος λήπτη

ΜΙΚΤΗ ΑΒΟ-ΑΣΥΜΒΑΤΗ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΜΥΕΛΟΥ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ					
Από την μεταμόσχευση μέχρι την εγκατάσταση μοσχεύματος					
ΛΗΠΤΗΣ	ΔΟΤΗΣ	ΕΡΥΘΡΑ	ΑΜΠ 1η επιλογή	ΑΜΠ 2η επιλογή	FFP
A	B	O	AB	B, A, O	AB
B	A	O	AB	O, A, B	AB
Μετά την εγκατάσταση μοσχεύματος					
ΛΗΠΤΗΣ	ΔΟΤΗΣ	ΕΡΥΘΡΑ	ΑΜΠ 1η επιλογή	ΑΜΠ 2η επιλογή	FFP
A	B	B	AB	B, A, O	AB
B	A	A	AB	A, B, O	AB

Εγκατάσταση μοσχεύματος: DAT (-) και προσδιορισμός σε δυο διαδοχικά δείγματα της ομάδας του ασθενούς όμοιας με την ομάδα του δότη (ερυθροκυτταρικός και ορολογικός προσδιορισμός)

-
- Οι ασθενείς οι οποίοι υποβάλλονται σε ΜΑΚ έχουν μεγάλες ανάγκες σε μετάγγιση παραγώγων αίματος. Η πλειοψηφία των παραγώγων μεταγγίζεται τις πρώτες 100 ημέρες μετά την μεταμόσχευση.
  - Οι ασθενείς με ΑΒΟ ασύμβατη ΜΑΚ έχουν συνήθως μεγαλύτερες ανάγκες.

Transplantation of ABO-incompatible bone marrow and peripheral blood stem cell components

SD Rowley, PS Liang and L Ulz

Clinical Research Division, Fred Hutchinson Cancer Research Center, Seattle, WA, USA

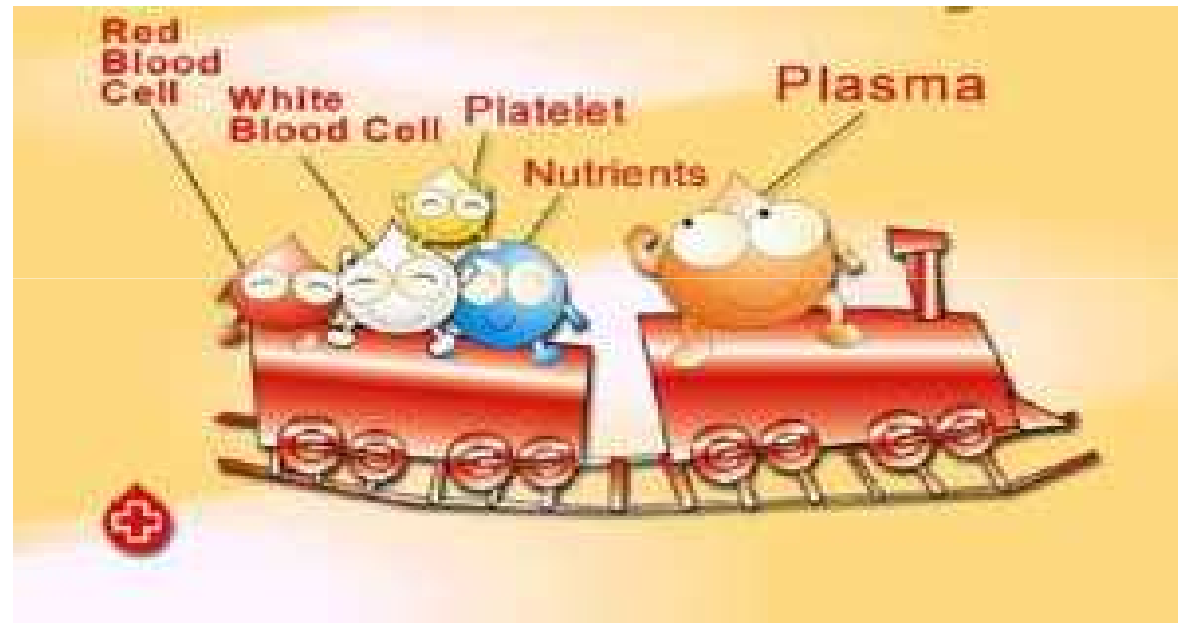
Table 3 Red blood cell transfusion requirements

	<i>Marrow</i>			<i>PBSC</i>		
	<i>Major</i>	<i>Minor</i>	<i>Bidirectional</i>	<i>Major</i>	<i>Minor</i>	<i>Bidirectional</i>
Week 1 ^a	0.15 (0.00–0.76)	0.00 (0.00–0.42)	0.12 (0.00–0.32)	0.14 (0.00–0.50)	0.15 (0.00–0.35)	0.11 (0.10–0.17)
Week 2	0.18 (0.00–0.43)	0.21 (0.00–1.08)	0.15 (0.00–0.24)	0.16 (0.00–0.31)	0.17 (0.00–0.39)	0.00 (0.00–0.49)
Week 3	0.14 (0.00–0.41)	0.14 (0.00–0.41)	0.12 (0.00–0.18)	0.00 (0.00–0.26)	0.00 (0.00–0.37)	0.14 (0.13–0.16)
Week 4	0.00 (0.00–0.87)	0.00 (0.00–0.56)	0.00 (0.00–0.15)	0.00 (0.00–0.28)	0.00 (0.00–0.37)	0.00 (0.00–0.13)
Total	7.41 (2.44–21.48)	6.40 (0.89–21.28)	7.70 (2.10–10.42)	6.25 (1.08–15.84)	5.29 (0.98–13.21)	6.09 (3.59–7.39)

^aShown are the median (range) number of units of red blood cells transfused per m² body surface area per day for each of the first 4 weeks after transplantation, and the total number of units of red blood cells per m² for the first 100 days after transplantation. Transplant recipients are classified by source of HSC and direction of ABO incompatibility.

- Εξαιρετικά δύσκολη είναι η υποστήριξη των ασθενών με αιμοπετάλια ομάδος AB.
- Η μετάγγιση ABO ασύμβατων αιμοπεταλίων, μπορεί να συνοδευθεί από αιμολυτικές αντιδράσεις (οξεία αιμολυτική αντίδραση σε ποσοστό 1 : 9000)
- Προτείνεται :
  - μείωση του όγκου των αιμοπεταλίων
  - επαναιώρηση των ABO ασύμβατων αιμοπεταλίων σε προσθετικό διάλυμα
  - χρήση παραγώγων με χαμηλό τίτλο αντισωμάτων (<1:128)

Κατάλληλη αιμοθεραπεία

Επιτυχής Μεταμόσχευση

πάρε μέρος στην αλυσίδα
γίνε και εσύ εθελοντής δότης

